

Natura 2000 område nr. 161 Søer ved Bregentved og Gisselfeld

Områdebeskrivelse

Mellem Bregentved og Gisselfeld Godser finder man i et smukt bølget bakkelandskab de fire store søer Ulse Sø, Sø Torup Sø, Ejlemade Sø og Nielstrup Sø. I Bregentved Park ligger desuden tre mindre opstemmede søer i forlængelse af hinanden. Ulse og Sø Torup søer er opstået i dødishuller efterladt fra sidste istid og har begge dybder over 20 meter. Begge søer er såkaldte kildesøer uden tilløb, da de er grundvandsfødte. Ejlemade Sø og Nielstrup Sø er lavvandede søer med middelvanddybder på cirka 1 meter. Alle søerne er typisk omkranset af smalle bræmmer af rørskov og gamle træer som overgang til dyrkede marker, der præger de omgivende landskaber. Søerne har fra gammel tid været benyttet i varierende omfang til fiskeopdræt.

Områdets samlede areal er 597 ha.

Vigtigste naturværdier

Fuglelivet i Nielstrup Sø har traditionelt været en af Sjællands bedste ynglelokaliteter for vandfugle. En medvirkende årsag hertil har bl.a. været udbredte rørsumpe, lav vandstand og udyrkede engarealer omkring søen. Ynglende rørhøg og rastende grågæs og troldænder er udpeget for området, men mange andre arter har man kunne se ved søen. I forhold til tidligere er fuglelivet dog gået meget tilbage i Nielstrup sø.

Sø Torup Sø og Ulse Sø er naturligt næringsrige søer med traditionelt udbredt undervandsvegetation, og kransnålalger ses flere steder. Indtil for få år siden nåede undervandsvegetationen ud til fire meters dybde i søerne, hvilket ikke er tilfældet mere.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning er trussel mod sønaturtypen "kransnålalgesø" og miljømålene er endnu ikke opfyldt. Belastningen indebærer en øget mængde plankton og forringet sigtddybde og dermed indskrænkning af den dybde, hvor undervandsplanter kan få lys nok til at vokse. Næringsstofbelastningen sker bl.a. ved tilførsel af overfladevand fra omkringliggende arealer, atmosfærisk deposition samt intern belastning bl.a. fra tidligere udsætning og fodring af fisk mv.. Udsatte karper gør desuden søvandet grumset og dermed forsvinder lyset til undervandsplanterne.

Vandstanden i Nielstrup Sø er af flere omgange blevet hævet fra tidligere niveau. Vandstandshævningen har medført at stort set al rørsumpe er forsvundet (druknede), og dermed er ynglepladserne for rørskovsfugle reduceret.

Målsætning

I Natura 2000-område 161, søer ved Bregentved og Gisselfeld, er der specielt fokus på søerne dels som naturtype dels som yngle- og rasteområde for fugle.

Målsætningen for området er, at søerne sikres en god vandkvalitet med udbredt undervandsvegetation og som et godt levested for fuglene. Dvs. at tilførslen af næringsstoffer til søerne skal reduceres.

Målsætningen for både naturtyper og arter er, at de opnår en gunstig bevaringsstatus ved forskellige tiltag.

Vandstanden i Nielstrup sø skal sikres et stabilt niveau, således at rørskoven igen kan etablere sig og dermed give ynglemuligheder for rørhøgen og vandfuglene.

Indsats i 1. planperiode

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter				X
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.		X		
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)				X
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt			X	
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				X

Indsatsen drejer sig især om at sikre en god vandkvalitet i alle søer samt en stabil vandstand i Nielstrup Sø.